

Π & Φ

Περιοδικό Ενημερωτικό Δελτίο
του Τμήματος Περιβάλλοντος,
Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Ιπτάμενο AEGEAN_GAME

Το ερευνητικό αεροσκάφος
BAe146-FAAM

Στα πλαίσια της δράσης **EUFAR (European Facility for Airborne Research)** που χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (FP5/FP6/FP7) διεξήχθη το ερευνητικό πείραμα **AEGEAN_GAME** την περίοδο από 29 Αυγούστου έως και 8 Σεπτεμβρίου στην περιοχή του Αιγαίου. Κύριος στόχος του πειράματος ήταν η διερεύνηση των φυσικοχημικών διεργασιών που χαρακτηρίζουν τις αέριες μάζες πάνω από το Αιγαίο στη διάρκεια των

Ετησιών (τα γνωστά μας 'μελτέμια'). Για το σκοπό αυτό πραγματοποιήθηκαν μετρήσεις ατμοσφαιρικών και χημικών παραμέτρων από το ερευνητικό αεροσκάφος BAe146 – FAAM. Οι πτήσεις κάλυψαν τροχιές κοντά στην επιφάνεια, κοντά στην κορυφή του ατμοσφαιρικού οριακού στρώματος, όπως και σε ενδιάμεσα ύψη από την Κρήτη έως τη Λήμνο. Στο πείραμα συμμετέχουν τέσσερα ερευνητικά ιδρύματα της χώρας (Πανεπιστήμιο Αθήνας, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Πανεπιστήμιο Κρήτης και Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθήνας) και ένα της Μεγάλης Βρετανίας (Πανεπιστήμιο Manchester). Παράλληλα με τις μετρήσεις του αεροσκάφους, πραγματοποιήθηκαν ταυτόχρονες επίγειες μετρήσεις σε σταθμούς στην Λήμνο και την Κρήτη, καθώς και εν πλω, με την βοήθεια πλοίου της γραμμής Ηράκλειο-Πειραιάς της MINOAN LINES. Η ερευνητική ομάδα από το Τμήμα συμπεριλαμβάνει τους υποψήφιους διδάκτορες κ.κ. Ε. Τριανταφύλλου, Σ. Μπεζαντάκος, Μ. Γιαμαρέλου & Κ. Μπαρμπούνης με επικεφαλής τον Επίκουρο Καθηγητή κ. Γιώργο Μπίσκο.

5ο Συνέδριο Περιβαλλοντικής Πολιτικής & Διαχείρισης

Μεταξύ 25-27 Μαΐου 2012 θα πραγματοποιηθεί το καθιερωμένο συνέδριο Πανελλήνιο Περιβαλλοντικής Πολιτικής & Διαχείρισης το οποίο διοργανώνει το Τμήμα μας για πέμπτη συνεχόμενη χρονιά. Θέμα του εφετινού συνεδρίου είναι η «**Διαχείριση Προστατευόμενων Περιοχών**». Καταληκτική ημερομηνία υποβολής περιλήψεων για το Συνέδριο είναι η 29^η Φεβρουαρίου 2012. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να βρουν περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα του Συνεδρίου: <http://www3.aegean.gr/environment/eepdp/CONF2012.htm>

Περιεχόμενα

AEGEAN_GAME	1
5ο Συνέδριο Περ/κης Πολιτικής	2
BIBΛΙΟ: Sustainable Politics in Ireland and Greece	2
BIBΛΙΟΚΡΙΤΙΚΗ: Τι είδε η Αλίκη στη Χώρα των Φυτών;	2
Ο Απόφοιτος: Χριστ. Μανδηλάς	3
Ο «ΘΑΛΗΣ» της έρευνας	4
Νέοι Διδάκτορες	4
Μεταδιδακτορική έρευνα	4
Δημοσιεύσεις	5
Βράβευση Απολογισμών Αειφορίας	
Επιχειρήσεων	6
Το πρόγραμμα σπουδών MESPOM	6
Το Τμήμα Περ/ντος στο FB!	6

Το επόμενο Τεύχος του 'Π & Φ' θα κυκλοφορήσει τον Ιούνιο 2012.

Συντακτική Επιτροπή:

Κώστας Θεοδώρου

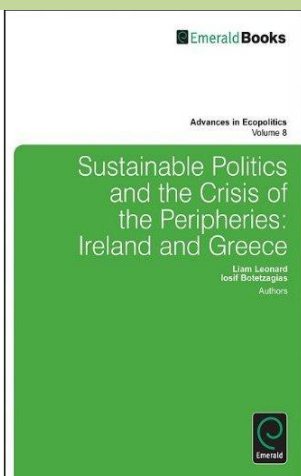
Όλγα-Ιωάννα Καλαντζή

Ιωσήφ Μποτετζάγιας

Sustainable Politics & the Crisis of the Peripheries: Ireland & Greece

Liam Leonard & Iosif Botetzagias (eds.) (Emerald Press, 2011, p.237)

Το βιβλίο αυτό, υπό την επιμέλεια των Liam Leonard (IT Sligo, Ιρλανδία) και Ιωσήφ Μποτετζάγια (Τμήμα Περ/ντος, Πανεπιστήμιο Αιγαίου), εξετάζει τις επιπτώσεις της τρέχουσας οικονομικής κρίσης στα περιφερειακά Ευρωπαϊκά κράτη, εστιάζοντας στην Ιρλανδία και στην Ελλάδα. Συγκεκριμένα εστιάζει στη διακυβέρνηση και τις περιβαλλοντικές πολιτικές στις δύο αυτές χώρες τόσο κατά την περίοδο της προηγούμενης οικονομικής ανάπτυξης όσο και στα πλαίσια της σύγχρονης ύφεσης. Το βιβλίο αποτελείται από την Εισαγωγή ακολουθούμενη από πέντε κεφάλαια τα οποία εστιάζουν στην Ιρλανδία και πέντε κεφάλαια τα οποία μελετούν την περίπτωση της Ελλάδας. Το βιβλίο καταλήγει με μια συζήτηση για το μέλλον των πολιτικών της βιώσιμης ανάπτυξης, στην περιφέρεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την επόμενη μέρα της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης.

Σύμφωνα με έρευνα του European Environment Agency, η ατμοσφαιρική ρύπανση από βιομηχανίες το 2009 κόστισε στους Ευρωπαίους πολίτες, σε προβλήματα υγείας και περιβαλλοντική υποβάθμιση, μεταξύ €102 και €169 δισεκατομμυρίων. Τη 12^η θέση μεταξύ των 622 πλέον ρυπογόνων βιομηχανιών στην Ε.Ε. καταλαμβάνει ο σταθμός ηλεκτροπαραγωγής «Μεγαλόπολη Α» της ΔΕΗ.

Τι θα έβλεπε η Αλίκη στη Χώρα των Φυτών, του Γιάννη Μανέτα (Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης 2010, σελ.368)

Βιβλιοπαρουσίαση από τον κ. Παναγιώτη Δημητρακόπουλο, Αναπληρωτή Καθηγητή του Τμήματος Περιβάλλοντος

Ο Γιάννης Μανέτας χρησιμοποιώντας, απλή, εύληπτη, και συχνά λογοτεχνική γραφή, καταθέτει ένα βιβλίο, που στοχεύει στο να αλλάξει τον τρόπο που 'βλέπουμε' τα φυτά! Ένα βιβλίο που γεννά εικόνες (βασικό χαρακτηριστικό της 'Αλίκης των Θαυμάτων'), με αξιοσημείωτη την ύπαρξη μικρών, περιληπτικών και συχνά προκλητικών τίτλων στο περιθώριο της κάθε ενότητας.

Γιατί τα φυτά είναι διατροφικώς αυτάρκη και αυτό καθιστά περιττή την κίνησή τους, αλλά ελέγχει το σχέδιο και την κατασκευή του σώματός τους (κεφ. 2), πως τα δένδρα προσεγγίζουν την αθανασία (κεφ. 3), ποια είναι η εξελικτική ιστορία των φυτών (κεφ. 4), πως κάνουν σεξ τα φυτά (κεφ. 5), τι 'βλέπουν' τα φυτά και πως μετρούν το χώρο και το χρόνο (κεφ 6), ποιες παράμετροι συμβάλουν στην άμυνά τους και στην ασηθηριακή τους αντίληψη (κεφ. 7), ποιες σχέσεις αναπτύσσουν μεταξύ τους (κεφ. 8), αποτελούν βασικά ζητήματα που αναπτύσσονται στις σελίδες του βιβλίου του. Ο Μανέτας δανείζεται αποφθέγματα από τη 'χώρα των ανθρώπων' για να περιγράψει θέματα σχετιζόμενα με τους πόρους, την οικονομία, την άμυνα, το θάνατο, τις σχέσεις και την αναπαραγωγή στα φυτά: 'όταν οι καλοί εραστές σπανίζουν επωφελούνται οι επιλαχόντες', 'η μοναξιά ευνοεί την αυτογονιμοποίηση των φυτών... που κοστίζει λιγότερο', 'όταν όλα τα μαγαζιά είναι κλειστά θα ψωνίσεις από το διανυκτερεύον, έστω και αν ο πωλητής είναι αγενής, βρωμιάρης και ακριβός', 'η τοξική χρήση ουσιών είναι μακροχρόνια ευεργετική ή ότι δεν με σκοτώνει με κάνει πιο δυνατό', 'στη συμβίωση μεταξύ των οργανισμών υπάρχει δοκιμαστική περίοδος, όπως στον αρραβώνα πριν το γάμο', 'η αφθονία των πόρων παρασύρει σε πολυτελή και σπάταλη διαβίωση'! Ο Μανέτας μιλά για σαρκοφάγα φυτά, για σαλιγκάρια που φωτοσυνθέτουν, για φυτά που κρυφακούνε τα παθήματα των γειτόνων τους, που συνομιλούν, που επιλέγουν γείτονες, που έχουν οσμή περιττωμάτων, για φυτά που δεν έχουν φύλλα και δεν φωτοσυνθέτουν, για φυτά που σφετερίζονται τον αναπαραγωγικό οίστρο των εντόμων προς ίδιον όφελος! Τέλος, παραθέτει, σε ένα ολόκληρο κεφάλαιο, την επιχειρηματολογία του σχετικά με την ευφυΐα των φυτών, λαμβανομένης ως δυνατότητας ορθής αντίληψης του κόσμου.

Ο Μανέτας σε παρασύρει σε ένα κόσμο που πριν την ανάγνωση του βιβλίου μπορεί να μην του έδινες σημασία ή να τον αντιμετώπιζες διαφορετικά. Αν την επόμενη φορά που θα θελήσετε να κόψετε ένα λουλούδι, σκεφτείτε ότι αφαιρείτε τα γεννητικά όργανα ενός οργανισμού... τότε θα έχει πετύχει το σκοπό του!

Ορχεοειδή του γένους *Ophrys* (*O. speculum* στη φωτογραφία) εξαπατούν σεξουαλικά τα αρσενικά έντομα μέσω οπτικών (σχήμα), οπτικών (τρίχες και προεξοχές στο άνθος) και οσφρητικών ερεθισμάτων (φερομόνες).

Τα αποτελέσματα του «Θαλή»

Ανακοινώθηκαν τα αποτελέσματα του προγράμματος ενίσχυσης μεγάλων ερευνητικών ομάδων με την επωνομασία «ΘΑΛΗΣ» που προκηρύχθηκε από το Υπουργείο Παιδείας. Πρόκειται για το πιο σημαντικό πρόγραμμα που έχει προκηρυχθεί τα τελευταία χρόνια με στόχο την ενίσχυση της διεπιστημονικής και δι-ιδρυματικής έρευνας σε εθνικό επίπεδο καθώς και την προσέλκυση συνεργασιών με ιδρύματα και ερευνητικά κέντρα του εξωτερικού. Η διάρκεια των προγραμμάτων έχει ορίζοντα τετραετίας και η χρηματοδότηση της κάθε πρότασης αγγίζει τα 600.000 €. Τα προγράμματα αυτά αναμένεται να οδηγήσουν στην ανάπτυξη εθνικών ερευνητικών ομάδων οι οποίες θα είναι ανταγωνιστικές σε τομείς στρατηγικής σημασίας τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο. Από τα 6 προγράμματα που εξασφάλισε το Πανεπιστήμιο Αιγαίου τα 3 έχουν επιστημονικό υπεύθυνο μέλος ΔΕΠ του Τμήματός μας. Συγκεκριμένα:

1. Διερεύνηση της τύχης οργανικών μικρορυπαντών κατά την επεξεργασία των υγρών αποβλήτων και μελέτη της συμπεριφοράς τους κατά τη διάθεση επεξεργασμένων αποβλήτων στο υδατικό περιβάλλον (υπεύθυνος: Ομότιμος Καθηγητής κ. Θεμιστοκλής Λέκκας).

Στα πλαίσια του συγκεκριμένου έργου θα μελετηθεί η συμπεριφορά οργανικών αναδυόμενων μικρορύπων (emerging contaminants) κατά την επεξεργασία των λυμάτων και κατά τη διάθεση τους στον τελικό αποδέκτη. Οι συγκεκριμένες οργανικές ενώσεις χρησιμοποιούνται σε προϊόντα καθημερινής χρήσεως και παρουσιάζουν σημαντικό ερευνητικό ενδιαφέρον εξαιτίας των τοξικολογικών (πρόκληση ενδοκρινικών διαταχών, σημαντική οξεία τοξικότητα, τάση για βιοσυσσώρευση) και χημικών τους χαρακτηριστικών (μεγάλοι χρόνοι παραμονής στο περιβάλλον). Για να επιτευχθούν οι στόχοι του έργου θα αναπτυχθούν αρχικά αναλυτικές μέθοδοι σε υγρή χρωματογραφία με φασματομετρία μαζών (LC-MS) και αέρια χρωματογραφία με φασματομετρία μαζών (GC-MS) για τον προσδιορισμό των συγκεκριμένων ουσιών, ενώ στη συνέχεια θα παρακολουθηθούν τα επίπεδα συγκέντρωσής τους σε μονάδες επεξεργασίας λυμάτων της Ελλάδας.

2. Ενσωμάτωση της βιωσιμότητας στη συμμετοχική λήψη αποφάσεων (υπεύθυνος: Καθηγητής κ. Κωνσταντίνος Χαλβαδάκης).

Το πρόγραμμα που επιδιώκει να ενσωματώσει τις αρχές και μεθόδους της βιώσιμης ανάπτυξης με στόχο αυτές να εφαρμοστούν σε περιβαλλοντικά υποβαθμισμένες περιοχές για την βέλτιστη λήψη αποφάσεων που αφορούν τη μελλοντική εξέλιξη των περιοχών αυτών. Ως βιώσιμη ανάπτυξη νοείται η εξασφάλιση των αναγκών των τωρινών γενεών δίχως να διακινδυνεύεται η ικανότητα των μελλοντικών γενεών να καλύψουν τις δικές τους.

3. Προσδιορισμός των πηγών και των φυσικοχημικών ιδιοτήτων των λεπτόκοκκων και υπερλεπτόκοκκων αιωρούμενων σωματιδίων του ατμοσφαιρικού αερολύματος που επηρεάζουν τον κλίμα της Ελλάδας (υπεύθυνος: Καθηγητής κ. Χριστόδουλος Πηλίνης)

Σκοπός του προτεινόμενου έργου είναι η διερεύνηση και ο προσδιορισμός των πηγών και των φυσικοχημικών διεργασιών μέσω των οποίων τα αιωρούμενα σωματίδια που παράγονται/συναντώνται σε μεγάλες πόλεις της Ελλάδας και στην περιοχή του Αιγαίου επηρεάζουν το κλίμα. Για τον σκοπό αυτό θα πραγματοποιηθούν μετρήσεις των φυσικοχημικών ιδιοτήτων των αιωρούμενων σωματιδίων στις τρεις μεγαλύτερες πόλεις της χώρας (Αθήνα, Θεσσαλονίκη και Πάτρα) και στην περιοχή του Αιγαίου (Λέσβο και Κρήτη) χρησιμοποιώντας μεθόδους αιχμής. Παράλληλα θα χρησιμοποιηθούν υπολογιστικά μοντέλα που έχουν την δυνατότητα παρακολούθησης της ιστορίας της δημιουργίας, της μεγέθυνσης και της μεταφοράς των σωματιδίων πάνω από τις υπό μελέτη περιοχές.

Το «Π&Φ» συγχαίρει τους εκλεκτούς συναδέλφους για τη διάκρισή τους και τους ευχόμαστε κάθε επιτυχία στην έρευνά τους.

BIO: Ο Χριστόφορος Μανδηλάς γεννήθηκε στον Τύρναβο Λαρίσης το 1967. Αποφοίτησε από το Τμήμα Περιβάλλοντος το 1994. Το 2001 ίδρυσε την ΟΙΚΟΣΦΑΙΡΙΚΗ η οποία είναι σήμερα η μεγαλύτερη εταιρία περιβαλλοντικών μελετών στο Βόρειο Αιγαίο.

Στο Τμήμα Περιβάλλοντος ήρθα το 1988, αφού είχα ήδη αποφοιτήσει από το Τμήμα Δασοπονίας, ΤΕΙ Λάρισας. Η επιλογή μου να συνεχίσω τις (προπτυχιακές) σπουδές μου ήταν συνειδητή και ήρθα στη Λέσβο με μεγάλες προσδοκίες, οι οποίες δε διαψεύστηκαν. Ιδιαίτερα σημαντική ήταν η εμπειρία μου στο Εργαστήριο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΔΑ), κοντά στον σπουδαίο Δάσκαλο Κώστα Χαλβαδάκη.

Έκανα έναρξη επαγγέλματος το 1992, πριν ακόμα πάρω πτυχίο, και τα επόμενα χρόνια συνεργάστηκα τόσο με το ΕΔΑ όσο και με διάφορα μελετητικά γραφεία στη Λέσβο, αποκομίζοντας περισσότερη εμπειρία και γνώσεις. Δεν έλεγα να ξεκολλήσω από την Μυτιλήνη και τελικά με κέρδισε το ελεύθερο επάγγελμα στη Λέσβο μιας και απέρριψα τον Δημόσιο τομέα (ή μελετητής θα γίνω ή στη ψάθα θα απομείνω... τραγουδούσα).

Το 2001 ίδρυσα την «ΟΙΚΟΣΦΑΙΡΙΚΗ». Έβαλα τρεις βασικούς στόχους ως επαγγελματίας μελετητής: (1) επαφή με το Πανεπιστήμιο ως κοιτίδα γνώσης και πρωτοτυπίας, (2) αποφάσιμα, με καλές κυρίως τοπικές συνεργασίες με μηχανικούς και επιστήμονες όλων των ειδικοτήτων, να βάλω φρένο στα γραφεία μελετών των Αθηνών και της Θεσσαλονίκης ώστε να «μην ξανακάνουν» περιβαλλοντικές μελέτες στο Βόρειο Αιγαίο και (3) να κάνω πάντα ειδικές περ/κες μελέτες, πρωτότυπες και ποιοτικές, καθώς, όπου δεν υπάρχει επαγγελματισμός, η μετρίότητα κυριαρχεί και η «συνδιαλλαγή» οργιάζει, ενώ η ποιότητα και η γνώση σε κάνουν να ξεχωρίζεις.

Το Τμήμα και το ΕΔΑ δε μου έδωσαν μόνο την κατάλληλη επιστημονική γνώση αλλά και την ικανότητα να αναπτύξω μια ευρεία φιλοσοφία και αντίληψη των περιβαλλοντικών θεμάτων, συνδυάζοντας πάντα τις τεχνικές (οικολογικές) και κοινωνικοοικονομικές παραμέτρους.

Αισθάνομαι τυχερός που έγινα περιβαλλοντολόγος αφού αυτή η δουλειά μου ταιριάζει «γάντι»: δουλεύω με όρεξη καθώς η πολυπλοκότητα και η διεισδυτικότητα της επιστήμης μας σε κάνει να μη βαριέσαι για μια ζωή. Επίσης αισθάνομαι τυχερός που έμεινα στη Λέσβο (όταν γνωρίζεις ένα τόπο σε βάθος τόσο πιο πολύ τον αγαπάς) και πηγαίνω ακόμα στα Hot Spot και στα Χαμάμ, παρατείνοντας τα καλύτερα φοιτητικά μου χρόνια.

Νέοι Διδάκτορες

Μεταξύ Ιουνίου και Δεκεμβρίου 2011 αναγορεύτηκαν σε Διδάκτορες του Τμήματος οι κάτωθι:

Βακουφάρης Χρήστος, Ιδιότυπα Αγροδιατροφικά Προϊόντα και Βιώσιμη Ανάπτυξη Λιγότερο Ευνοημένων Περιοχών: Η Περίπτωση του Νησιωτικού Χώρου.

Γκαλογιάννης Κωνσταντίνος, Αποκατάσταση Υποβαθμισμένων Οικοσυστημάτων σε Χώρους Διάθεσης Απορριμμάτων με την Εγκατάσταση Μεσογειακής Βλάστησης. Η Περίπτωση του Χώρου Διάθεσης Απορριμμάτων των Άνω Λιοσίων Ν. Αττικής.

Εξαρχουλέα Ιουλία, Τοπική Ανάπτυξη και η Πολιτική για την Αειφορία. Η Περίπτωση του Ν. Μεσσηνίας.

Οικονόμου Βαρβάρα, Ενσωμάτωση της Έννοιας των Οικοσυστημικών Υπηρεσιών στον Περιβαλλοντικό Σχεδιασμό και τη Λήψη Αποφάσεων Μέσω της Πολύ-Κριτηριακής Αξιολόγησης. Η Περίπτωση του Οικοτόπου Natura 2000 του Κόλπου της Καλλονής Λέσβου.

Τσούχλης Δημήτριος, Ενωση Μαστιχοπαραγωγών Χίου και Μαστιχοπαραγωγοί. Πολιτικές διαχείρισης του αγροτικού χώρου της Νότιας Χίου: στοιχεία διαχείρισης του περιβάλλοντος και του τόπιου μέσα από την διοικητική πολιτική της Ε.Μ.Χ (1939-1989).

Χατζηευσταθίου Μιχάλης, Συμβολή των Θαλάσσιων Υδατοκαλλιεργειών στη Βιώσιμη Ανάπτυξη του Νησιωτικού Χώρου.

Ευχόμαστε στους νέους συναδέλφους καλή σταδιοδρομία και ευόδωση όλων των στόχων τους.

Μεταδιδακτορική Έρευνα

Ανακοινώθηκαν τα αποτελέσματα του προγράμματος του Υπουργείου Παιδείας «**Ενίσχυση μεταδιδακτόρων ερευνητών/τριών**». Κύριος στόχος του προγράμματος είναι η προαγωγή της έρευνας και η απόκτηση νέων δεξιοτήτων που θα αναβαθμίσουν τις προοπτικές της επαγγελματικής εξέλιξης των μεταδιδακτόρων ερευνητών. Το πρόγραμμα αυτό είναι ένα χρήσιμο εργαλείο για τη στήριξη του επιστημονικού δυναμικού και την ενίσχυση της εξωστρέφειας αφού, σύμφωνα με την προκήρυξη, προκρίθηκαν προτάσεις στις οποίες το μεγαλύτερο μέρος της έρευνας θα πραγματοποιηθεί σε ίδρυμα του εξωτερικού.

Η πρόταση του Τμήματος Περιβάλλοντος που εγκρίθηκε στα πλαίσια αυτής της δράσης έχει τίτλο «**Ανάπτυξη Φασματογράφου Μεγέθους Σωματιδίων για την Μέτρηση Αιωρούμενων Σωματιδίων με διάμετρο από 1 nm μέχρι 1 μm**» και θα χρηματοδοτηθεί με 150.000€. **Υπότροφος είναι ο Δρ. Αθανάσιος Μαμάκος**, με επιστημονικούς υπεύθυνους της πρότασης τους **κ.κ. Χριστόδουλο Πηλίνη και Γιώργο Μπίσκο** (Τμήμα Περιβάλλοντος, Πανεπιστήμιο Αιγαίου) και **Andreas Schmidt-Ott** (TU Delft, Ολλανδία).

Ο Δρ. Αθ. Μαμάκος κατέχει πρώτο πτυχίο (B.Sc.) και διδακτορικό (Ph.D.) από το Τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών του ΑΠΘ. Από τον Ιούνιο του 2009 έως σήμερα εργάζεται ως ερευνητής στο Ινστιτούτο Περιβάλλοντος και Βιωσιμότητας, ISPRA, της Ιταλίας. Στα πλαίσια του προγράμματος θα εργαστεί για 2 έτη στο εργαστήριο Νανοτεχνολογίας του Τμήματος Χημικών Μηχανικών του Πολυτεχνείου του Ντελφτ (TU Delft) στην Ολλανδία, και 1 έτος στο εργαστήριο Ποιότητας Υδάτων και Αέρα του Τμήματος Περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Στόχος του προγράμματος είναι η ανάπτυξη ενός φασματογράφου μεγέθους με δυνατότητα μέτρησης αιωρούμενα σωματίδια που έχουν διάμετρο από 1 nm μέχρι 1 μm. Πέρα από τον προσδιορισμό των κατανομών μεγέθους αιωρούμενων σωματιδίων, ο συγκεκριμένος φασματογράφος θα έχει την δυνατότητα προσδιορισμού φυσικοχημικών ιδιοτήτων όπως η πτητικότητα και η υγροσκοπικότητα των αιωρούμενων σωματιδίων: ιδιότητες σημαντικές για την εκτίμησή των επιπτώσεων των σωματιδίων στο κλίμα και την ανθρώπινη υγεία. Ο συγκεκριμένος φασματογράφος θα χρησιμοποιηθεί σε μετρήσεις πεδίου που θα διεξαχθούν στα μεγάλα αστικά κέντρα της Ελλάδας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη) καθώς επίσης και στην περιοχή του Αιγαίου (Λέσβος και Κρήτη).

Το «Π&Φ» συγχαίρει το νέο συνάδελφο και θα σας κρατήσει ενήμερους για την εξέλιξη της έρευνας.

Το Παρίσι... μπαίνει στην πρίζα! Τέσσερα χρόνια αφότου λάνσαρε το Velolib, την πρωτοποριακή υπηρεσία ενοικίασης ποδηλάτων, το Παρίσι έθεσε δοκιμαστικά σε εφαρμογή ακόμα ένα πιο φιλόδοξο πρόγραμμα, το Autolib, μια υπηρεσία ενοικίασης ηλεκτρικών αυτοκινήτων. Από τις αρχές Δεκεμβρίου, 250 αυτοκίνητα σε 1200 σημεία στάθμευσης είναι διαθέσιμα για τους Παριζιάνους και τους επισκέπτες της Πόλης του Φωτός.

Aloupi M., Koutrotsios G., Koulousaris M. & Kalogeropoulos N. (2011). Trace metal contents in wild edible mushrooms growing on serpentine and volcanic soils on the island of Lesbos, Greece. *Ecotoxicology and Environmental Safety*. (In Press, Corrected Proof, available online 14 December 2011, DOI:10.1016/j.ecoenv.2011.11.018)

Arnanthigo Y., Yurteri C. U., **Biskos G.,** Marijnissen J. C. M. & Schmidt-Ott A. (2011). Out-scaling Electrohydrodynamic Atomization Systems for the Production of Well-defined Droplets. *Powder Technology*, 214:382-387.

Biskos G. & Schmidt-Ott A. (2011). *Airborne Engineered Nanoparticles: Potential Risks and Monitoring Challenges for Assessing their Impacts on Children*. Paediatric Respiratory Reviews (In Press, Corrected Proof, available online 30 November 2011, doi:10.1016/j.prrv.2011.05.011)

Botetzagias I. (2011). "Green Politics in Greece at the time of Fiscal Crisis", in Leonard L. & Botetzagias I. (eds.), *Sustainable Politics & the Crisis of the Peripheries: Ireland and Greece (Advances in Ecopolitics)*, Emerald Group Publishing Limited, pp.163-181.

Evangelinos K. & Nikolaou I. (2011). Measuring solid waste eco-efficiency performance through environmental accounting, *International Journal of Environment & Waste Management*, 7(3-4): 235-249.

Hatzianastassiou N., Papadimas C. D., **Matsoukas C.,** Pavlakis K., Fotiadi A., Wild M. & Vardavas I. (2011). Recent regional surface solar radiation dimming and brightening patterns: inter-hemispherical asymmetry and a dimming in the Southern Hemisphere. *Atmos. Sci. Let.* (In Press. DOI: 10.1002/asl.361).

Jones N., Panagiotidou K., Spilanis I., Evangelinos K.I. & Dimitrakopoulos P.G. (2011). Visitors' perceptions on the management of an important nesting site for loggerhead sea turtles (*Caretta caretta* L.): the case of the Rethymno coastal area in Greece. *Ocean and Coastal Management*, 54: 577-584.

Leonard L. & **Botetzagias I.** (eds.) (2011). *Sustainable Politics & the Crisis of the Peripheries: Ireland and Greece (Advances in Ecopolitics)*, Emerald Group Publishing Limited, p. 237.

Nesseris G.K. & **Stasinakis A.S.** (2011). Investigation of municipal and olive-mill wastewater co-treatment in activated sludge – powdered activated carbon (AS-PAC) systems. *Journal of Chemical Technology and Biotechnology* (In Press).

Papanikolaou A.D., Fyllas N.M., Mazaris A.D., **Dimitrakopoulos P.G.,** Kallimanis A.S. & Pantis J.D. (2011). Grazing effects on plant functional group diversity in Mediterranean shrublands. *Biodiversity and Conservation*, 20: 2831-2843.

Skouloudis A. & Evangelinos K. (2012). "Corporate social responsibility in Greece: Current developments and future prospects" in Liargovas P. (ed.) *Greece: Economics, Political and Social Issues*, Nova Publishers: NY, USA.

Skouloudis A. & Evangelinos K. (2011). A research design for mapping national CSR terrains. *Journal of Sustainable Development and World Ecology*, DOI: 10.1080/13504509.2011.606338.

Skouloudis A., Evangelinos K. & Moraitis S. (2012). Accountability and stakeholder engagement in the airport industry: An assessment of airports' CSR reports. *Journal of Air Transport Management*, 18(1): 16-20.

Stasinakis A.S., Mermigka S., **Samaras V.G.,** Farmaki E. & Thomaidis N.S. (2011). Occurrence of endocrine disrupters and selected pharmaceuticals in Aisonas River (Greece) and environmental risk assessment using hazard indexes. *Environmental Science and Pollution Research* (In Press, doi 10.1007/s11356-011-0661-7).

Καράμπελα Σ., Βαγιάννη Ελ. & Σπιλάνης Ι. (2011), "Το μεθοδολογικό πλαίσιο αξιολόγησης της βιωσιμότητας DPSR ως εργαλείο πολιτικής στον τομέα του τουρισμού", στο Μανωλάς Ευαγ. & Ταμπάκης Στ. (επιμ.), *Θέματα Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων 3ος Τόμος: Πολιτικές προστασίας του περιβάλλοντος*, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης: Ορεστιάδα, σ.σ. 183-201.

Μποτετζάγιας Ι. (2011a). "Ο ελέφαντας και το ποντίκι: αξιολογώντας τον Οικολογικό Εκσυγχρονισμό", στο Μανωλάς Ευαγ. & Ταμπάκης Στ. (επιμ.), *Θέματα Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων 3ος Τόμος: Πολιτικές προστασίας του περιβάλλοντος*, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης: Ορεστιάδα, σ.σ. 9-26.

Μποτετζάγιας Ι. & Κουρουζίδης Σ. (2011), "Η γέννηση και η ανάπτυξη του οικολογικού κινήματος στην Ελλάδα", στο Βλασσοπούλου Χλ. & Λιαράκου Γ. (επιμ.), *Περ/κη Ιστορία: μελέτες για την αρχαία και τη σύγχρονη Ελλάδα*, Πεδίο: Αθήνα, σ.σ.121-138.

Μποτετζάγιας Ι. (2011b), "Η Φύση στο Δικαστήριο", στο Λυδάκη Α. & Μπασκόζος Γ. (επιμ.) *Περί Ζώων: με λογική & συναίσθημα*, Ψυχογιός: Αθήνα, σ.σ. 283-289.

Σκαναβή Κ. & Σακελλάρη Μ. (2011). "Πολιτική προστασία ως δημόσια πολιτική και φυσικές καταστροφές: ένα κοινό πλαίσιο εργασίας για την περιβαλλοντική εκπαίδευση και την εκπαίδευση για την επικινδυνότητα", στο Μανωλάς Ευαγ. & Ταμπάκης Στ. (επιμ.), *Θέματα Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων 3ος Τόμος: Πολιτικές προστασίας του περιβάλλοντος*, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης: Ορεστιάδα, σ.σ. 1-8.

Κατζόπουλος Ι. (2011). "Η Γεωχωροπληροφορική στην Πολιτική Προστασίας του Περιβάλλοντος", στο Μανωλάς Ευαγ. & Ταμπάκης Στ. (επιμ.), *Θέματα Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων 3ος Τόμος: Πολιτικές προστασίας του περιβάλλοντος*, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης: Ορεστιάδα, σ.σ. 257-304.

Κατζόπουλος Ι. (2012). *Γεωχωροπληροφορική Τοπογραφία*, Α. Τζιόλας & Υιοί Ο.Ε.: Θεσσαλονίκη, σελ. 970.

Χύμης Α., **Σκουλούδης Α. & Ευαγγελινός Κ.** (2011). Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη στην Ελλάδα: θύμα της κρίσης ή πιθανή λύση;. *Οικονομικές Εξελίξεις*, 15 (Ιούνιος): 92-101.

Το φωτοβολταϊκό πάρκο του αερολιμένα «Ελευθέριος Βενιζέλος» είναι γεγονός. Εικοσιοκτώ χιλιάδες φωτοβολταϊκά στοιχεία, τα οποία καλύπτουν μια έκταση 160 στρεμμάτων, θα παράγουν 11 εκατομμύρια KWh ηλεκτρικής ενέργειας κατ' έτος, ποσότητα που αντιστοιχεί στην ετήσια κατανάλωση 3000 κατοικιών.

Βράβευση Απολογισμών Αειφορίας Επιχειρήσεων

Παρουσία 135 στελεχών 80 μεγάλων επιχειρήσεων, εκπροσώπων επιχειρηματικών συνδέσμων και Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (ΜΚΟ) πραγματοποιήθηκε η βράβευση απολογισμών Αειφορίας από το Τμήμα Περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Η εκδήλωση που γίνεται για 5^η συνεχή χρονιά έλαβε χώρα στο ξενοδοχείο Τιτάνια στις 22 Νοεμβρίου 2011 και συμμετείχε μεταξύ άλλων ο Πρόεδρος της Ένωσης Εισηγμένων Εταιριών και ο Διευθυντής του Δικτύου για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη.

Ο Ομότιμος Καθηγητής κ. Κ. Σοφούλης παραδίδει τους επαίνους στους διακριθέντες

Ο Ομότιμος Καθηγητής του Τμήματος Περιβάλλοντος κ. Κωνσταντίνος Σοφούλης απένειμε τις αναμνηστικές πλακέτες και τους επαίνους στις εταιρίες που συγκέντρωσαν την υψηλότερη βαθμολογία με βάση την μεθοδολογία αξιολόγησης απολογισμών ΕΚΕ που έχει εκπονηθεί από το Εργαστήριο Επιχειρησιακής Περιβαλλοντικής Πολιτικής και Διαχείρισης. Η αξιολόγηση βασίζεται στις προδιαγραφές του GRI-G3, τόσο σε επίπεδο συμμόρφωσης με τους σχετικούς δείκτες όσο και σε επίπεδο κάλυψης των σχετικών αρχών ΕΚΕ και ενσωμάτωσης στρατηγικής για την ΕΚΕ.

Στο πλαίσιο αυτού του θεσμού, σε εκδήλωση της Interamerican για την ΕΚΕ στις 8 Δεκεμβρίου πραγματοποιήθηκε συνάντηση με τον κ. Γιαννόπουλο, Πρόεδρο του 'Χαμόγελο του Παιδιού' και αποφασίστηκε να συμβάλει εθελοντικά το Εργαστήριο Επιχειρησιακής Περιβαλλοντικής Πολιτικής και Διαχείρισης στην σύνταξη της έκθεσης Αειφορίας της ΜΚΟ.

Η ευρωπαϊκή προοπτική στις σπουδές περιβάλλοντος

Οι εφετινοί φοιτητές του MESPOM, στη Λέσβο. Από την άλλη, οι φοιτητές του μεταπτυχιακού προγράμματος «Περιβαλλοντική Πολιτική και Διαχείριση» του Τμήματος Περιβάλλοντος μπόρεσαν να συνεργαστούν με τους ξένους φοιτητές και να αποκομίσουν πολύτιμες εμπειρίες συνεργαζόμενοι σε ένα διεθνές, διεπιστημονικό περιβάλλον.

Το μεταπτυχιακό πρόγραμμα MESPOM οργανώνεται με τη συνεργασία του Τμήματος Περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου Αιγαίου, του Πανεπιστημίου της Κεντρικής Ευρώπης (CEU) (Ουγγαρία), του Πανεπιστημίου του Lund (Σουηδία) και του Πανεπιστημίου του Manchester (Μεγ. Βρετανία). Λειτουργεί στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Προγράμματος "Erasmus Mundus" από το ακαδημαϊκό έτος 2005-06 και με πρόσφατη απόφαση της ΕΕ η χρηματοδότηση του προγράμματος έχει επεκταθεί μέχρι το 2015.

Η συνεργασία στοχεύει να προωθήσει μια αληθινή ευρωπαϊκή προοπτική στις περιβαλλοντικές σπουδές με το συνδυασμό των σκανδιναβικών, μεσογειακών, δυτικών και της Κεντρικής Ευρώπης μορφωτικών παραδόσεων και προσεγγίσεων σε θέματα της καθημερινής ζωής. Το MESPOM προετοιμάζει σπουδαστές απ' όλο τον κόσμο για τον προσδιορισμό, την ανάπτυξη και την εφαρμογή των ενσωματωμένων λύσεων στις παγκόσμιες περιβαλλοντικές προκλήσεις. Το Πρόγραμμα προσφέρει μια περιεκτική δι-επιστημονική οπτική στις περιβαλλοντικές σπουδές. Περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα του MESPOM.

Το Τμήμα Περιβάλλοντος στο Facebook!

Από τον Οκτώβριο 2011 το Τμήμα μας απέκτησε τη δική του σελίδα στο δημοφιλή ιστότοπο κοινωνικής δικτύωσης Facebook. Στόχος δημιουργίας της σελίδας είναι η ταχύτερη επικοινωνία με τους φοιτητές, αποφοίτους και φίλους του Τμήματος Περιβάλλοντος καθώς η ευρύτερη διάχυση της πληροφορίας σχετικά με τα τεκταινόμενα στο Τμήμα μας.

Ήδη η σελίδα μας έχει περίπου 170 «φίλους», αριθμός εξαιρετικά μικρός αν αναλογιστεί κανείς ότι οι απόφοιτοι του Τμήματος (πτυχιούχοι, μάστερ και διδάκτορες) ξεπερνούν τους 1000. Θεωρούμε βέβαιο, όμως, ότι αυτός ο αριθμός θα μεγαλώσει καθώς η ύπαρξη της σελίδας θα γίνεται ευρύτερα γνωστή. Όσοι, λοιπόν, ενδιαφέρεστε να ενημερώνεστε άμεσα για το τι συμβαίνει στο Τμήμα και έχετε λογαριασμό στο Facebook, αναζητήστε μας με τη φράση «Τμήμα Περιβάλλοντος, Πανεπιστήμιο Αιγαίου» ή στη σύνδεση:

<http://www.facebook.com/pages/Τμήμα-Περιβάλλοντος-Πανεπιστήμιο-Αιγαίου/254109814628378>

Το Π&Φ ευχαρίστως δημοσιεύει πληροφορίες σχετικές με τις Επιστήμες του Περιβάλλοντος (έρευνες, συνέδρια, νέα βιβλία, βιβλιοκριτικές κ.ο.κ.). Μπορείτε να μας κοινοποιείτε το σχετικό υλικό στη διεύθυνση:
Ενημερωτικό Δελτίο 'Π&Φ',
Τμήμα Περιβάλλοντος,
Πανεπιστήμιο Αιγαίου, 81100 Μυτιλήνη
email: pf@aegean.gr
<http://www.aegean.gr/environment/p&f>

